

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Emila Bdžocha a sudcov JUDr. Martina Piovartsyho a JUDr. Richarda Bureša na neverejnom zasadnutí konanom 19. augusta 2014 v trestnej veci obvineného **J. Z.** **pre obzvlášť závažný zločin vraždy** podľa § 145 ods. 1 Tr. zákona, v konaní vedenom Okresným súdom Trenčín pod sp. zn. 5T 10/2009, **o dovolaní obvineného**, podaného prostredníctvom obhajcu JUDr. J. L., proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne zo 16. augusta 2010, sp. zn. 23To 65/2010, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného J. Z. **sa o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Trenčín, sp. zn. 5T 10/2009, zo 6. apríla 2010 bol obvinený J. Z. uznaný vinným z **obzvlášť závažného zločinu vraždy** podľa § 145 ods. 1 Tr. zák., na tom skutkovom základe, že

dňa 2. augusta 2008 od 20.15 hod. do 21.00 hodiny v P. v byte na ul. F. č. X. na X. poschodí fyzicky napadol A. L. tak, že ju udrel do ľavej strany tváre v oblasti líca a spánkovej kosti a následne jej na krk priložil nezistený hladký úzky pevný predmet okrúhleho profilu, priemeru asi 0,4 cm bez štruktúry spletenia a jeho utiahnutím okolo krku ju uškrtil, čím jej spôsobil masívne krvácanie do spojiviek, akútne rozdutie tkaniva pľúc, akútny edém pľúc, opuch mozgu a akútnu dilatáciu pravej predsieni a komory srdca, ktoré zranenia viedli k smrti poškodenej A. L. udusením.

Za to mu okresný súd uložil:

Podľa § 145 ods. 1 Tr. zákona s prihliadnutím na § 37 písm. m/ Tr. zákona a § 38 ods. 2, ods. 4 Tr. zákona trest odňatia slobody vo výmere 18 (osemnásť) rokov nepodmienečne.

Podľa § 48 ods. 3 písm. b/ Tr. zákona pre výkon trestu ho zaradil do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia.

Podľa § 76 ods. 1 Tr. zákona a § 78 ods. 1 Tr. zákona mu súd uložil i ochranný dohľad v trvaní 2 (dvoch) rokov.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. mu uložil povinnosť nahradiť poškodenému D. V., nar. X., trvale bytom P.P. škodu vo výške 1 659,70 €.

Podľa § 288 ods. 2 Tr. por. bol poškodený D. V., nar. X., trvale bytom P.P. so zvyškom nároku na náhradu škody odkázaný na občianske súdne konanie.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie obvinený J. Z., ktoré Krajský súd v Trenčíne uznesením zo 16. augusta 2010, sp. zn. 23To 65/2010, ako nedôvodné zamietol podľa § 319 Tr. por.

Proti uzneseniu krajského súdu podal obvinený sám i prostredníctvom obhajcu dovolanie z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c/, písm. g/, a písm. i/, Tr. por. Podľa jeho názoru bolo v trestnom konaní zásadným spôsobom porušené jeho právo na obhajobu, rozhodnutie odvolacieho súdu ako aj jemu predchádzajúce rozhodnutie súdu prvého stupňa je založené na dôkazoch, ktoré neboli vykonané zákonným spôsobom a tieto rozhodnutia sú založené aj na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku.

Naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. vidí obvinený v tom, že v prípravnom konaní sa obvinený nemohol s ustanoveným obhajcom kontaktovať kvôli jeho práceneschopnosti a zákazu telefonovania počas jeho väzobného stíhania.

Pokiaľ ide o dovolanie podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por., tento dovolací dôvod bol naplnený tým, že prvostupňový súd porušil pri výsluchu znalcov príslušné procesné ustanovenia najmä v tom, že pri zisťovaní času smrti poškodenej nevykonával na hlavnom

pojednávání dôkazy výsluchom znalcov oddelene, pričom odvolací súd v tomto smere mal takéto pochybenie zistiť a podľa toho aj o odvolaní rozhodnúť.

Napokon ohľadne uplatneného dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. obvinený uviedol, že v dôsledku už namietanej nezákonnosti dôkazov, na ktorých sú v podstatnej časti založené rozhodnutia oboch procesných súdov, došlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu zisteného skutku, nakoľko obvinený sa v skutočnosti takého konania nedopustil a ani žiadneho iného konania voči poškodenej L..

Odôvodnenie dovolania, ktoré vypracoval obvinený, bolo prerokované s obhajcom, ktorý sa s ním stotožnil, možno posúdiť ako jeho súčasť, a preto ho dovolací súd pri rozhodovaní vzal do úvahy. Podobným spôsobom treba nazerať aj na doplnenie dovolania, ktoré bolo Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky doručené 3. apríla 2014.

V dovolaní, ktoré obvinený podal sám i v jeho doplnení poukázal najmä na články Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v kontexte nálezov Ústavného súdu Slovenskej republiky, s poukazom aj na povinnosti sudcov v zmysle príslušných ustanovení statusových zákonov, ktoré mali byť počas rozhodovania v prvom stupni ako aj v odvolacom konaní porušené. Ďalej namietal postup súdov v rozpore so základnými zásadami trestného konania konkrétne prezumpciou neviny (§ 2 ods. 4 Tr. por.) a zásadu náležitého zistenia skutkového stavu (§ 2 ods. 10 Tr. por.). Podľa obvineného obaja znalci menili časy smrti poškodenej na požiadanie vyšetrovateľa a prokurátorky. Na záver podrobne popísal, čo robil kritického dňa, pričom uzavrel, že podľa toho nebolo z časového hľadiska možné vykonať žalovaný skutok a najmä keď v inkriminovanom čase na mieste činu nebol.

Navrhol, aby dovolací súd v zmysle § 386 ods. 1, ods. 2 Tr. por. vyslovil rozsudkom porušenie zákona v neprospech obvineného v tých ustanoveniach, o ktoré sa zistený dôvod dovolania opiera a súčasne, aby zrušil napadnuté uznesenie Krajského súdu v Trenčíne, č. k. 23To 65/2010-1841, zo dňa 16. augusta 2010 aj rozsudok Okresného súdu Trenčín, č. k. 5T 10/2009-1794, zo dňa 6. apríla 2010 v celom rozsahu a aby podľa § 388 ods. 1 Tr. por. prikázal Okresnému súdu Trenčín, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Prokurátorka vo vyjadrení navrhla dovolanie obvineného odmietnuť. Podľa nej sa obvinený mohol dožadovať telefonického kontaktu so svojou obhajkyňou. Nie je sporné, že súd prvého stupňa všetky dôkazy vykonal zákonným spôsobom, v nevyhnutnej miere, čím dospel ku správnym skutkovým zisteniam.

Poškodený D. V. vo vyjadrení navrhol dovolanie obvineného odmietnuť.

Po tomto postupe bolo dovolanie obvineného predložené Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní veci zistil, že dovolanie proti napadnutému rozsudku je prípustné (§ 368 ods. 1 a § 566 ods. 3 Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.), dovolanie súčasne spĺňa podmienky uvedené v § 372 až § 373 Tr. por. ako aj obsahové náležitosti (§ 374 Tr. por.).

Podľa § 371 ods. 1 Tr. por. dovolanie možno podať, ak

zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu (písm. c/),

rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom (písm. g/).

rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť (písm. i/).

Porušenie práva na obhajobu je závažnou, resp. podstatnou chybou konania, avšak ním nie je akékoľvek (resp. každé) porušenie práva na obhajobu, ale len porušenie tohto práva „zásadným spôsobom“, pričom ide najmä o porušenie ustanovení o povinnej obhajobe (§ 37 Tr. por.).

Z predloženého procesného spisu vyplýva, že obvinený v podanom dovolaní neuviedol takú relevantnú skutočnosť, ktorá by preukazovala, že v posudzovanom prípade bolo **zásadným spôsobom porušené jeho právo na obhajobu.**

Obvinený J. Z. sa mohol počas prípravného konania domáhať osobného, ale aj telefonického kontaktu so svojou obhajkyňou, ktorá mu bola v rámci ustanovení o povinnej obhajobe opatrením príslušného sudcu pre prípravné konanie aj ustanovená. Mohol si teda uplatňovať svoje právo na obhajobu v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona č. 221/2006 Z.z. o výkone väzby.

Podľa § 18 ods. 1 cit. zák. obvinený v ústave má právo stýkať sa osobne s obhajcom bez prítomnosti tretej osoby.

Podľa § 18 ods. 2 uvedenej právnej úpravy obvinený má právo stýkať sa tiež s advokátom alebo inou osobou, ktorá ho zastupuje v inej právnej veci, ak ide o obvineného, ktorý je v kolúznei väzbe, vyžaduje sa predchádzajúci súhlas orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu, ktorý si môže vyhradiť svoju prítomnosť.

V zmysle § 21 ods. 1 zákona obvinený má právo dvakrát za mesiac v prítomnosti príslušníka zboru telefonovať 15 minút v čase určenom v ústavnom poriadku prostredníctvom telefónneho automatu umiestneného v ústave. **Pritom sa vyžaduje predchádzajúci súhlas orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu, ktorý si môže pri udelení súhlasu vyhradiť svoju prítomnosť pri telefonovaní; to neplatí pre telefonovanie obvineného s obhajcom.** Obvinený môže s obhajcom telefonovať aj častejšie ako dvakrát za mesiac.

Podľa ods. 2 cit. zák. úpravy platí, že obvinený môže telefonovať obhajcovi a najviac piatim blízkym osobám, ktorých meno, priezvisko, adresu a telefónne číslo uvedie vo svojej písomnej žiadosti. Zbor je oprávnený elektronicky zaznamenávať údaje o priebehu hovoru. Záznam o priebehu hovoru môže obsahovať len údaje o volaných telefónnych číslach, čase a dĺžke hovoru a pretelefonovanej finančnej sume. Orgán činný v trestnom konaní alebo súd môže v odôvodnených prípadoch povoliť obvinenému telefonovať aj s inou osobou, alebo v inom, ako ústavným poriadkom vyhradenom čase.

Zo žiadosti o umožnenie používať telefón, ktorú v dovolacom konaní predložil obvinený z 10. februára 2009, vyplýva, že príslušný vyšetrovateľ Krajského riaditeľstva Policajného Zboru v Trenčíne nesúhlasil s umožnením telefonovania obvinenému s blízkymi osobami M. Z. a A. Z..

Vzhľadom k tomu, že bol vo výkone tzv. kolúznej väzby, je toto rozhodnutie v súlade so zákonom. Nevyplýva z neho, že by bol akýmkoľvek spôsobom obmedzovaný jeho telefonický styk s obhajcom.

Obvinený pomerne široko zákonom koncipované oprávnenia akéhokoľvek styku s obhajcom nevyužíval a postup obhajkyne v prípravnom konaní ani nenamietal, ani spôsob obhajoby obhajkyňou JUDr. D. O..

V posudzovanej veci nebol naplnený ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

Po preskúmaní veci dospel dovolací súd aj k ďalšiemu presvedčivému zisteniu, že ani dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. g/ naplnený nebol.

Znalecké dokazovanie na pitvu mŕtvoly si podľa § 142 ods. 1 Tr. por. posledná veta vyžaduje pribrať dvoch znalcov, ktorí podávajú spoločný posudok.

V danom prípade sa viedlo znalecké dokazovanie na objasnenie príčiny smrti poškodenej a stanovenie času jej usmrtenia.

Prvostupňový súd po výsluchu oboch znalcov na hlavnom pojednávaní (č. 1. 1735) tieto zistenia správne skutkovo ustálil a v súlade so stavom veci a zákonom zistil, že spôsob a príčina smrti poškodenej A. L. a čas jej usmrtenia sú v súlade s tým, ako je to uvedené vo výroku rozsudku.

Po preskúmaní veci napokon Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil okolnosti, na základe ktorých by dospel k záveru, že by napadnuté rozhodnutie bolo založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného

hmotnoprávneho ustanovenia, **čím by došlo k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.**

Zo skutkovej vety tak, ako ju ustálil súd prvého stupňa nepochybne vyplýva, že obvinený v inkriminovanej dobe poškodenú A. L. fyzicky napadol a následne bližšie nezisteným predmetom uskrtil, teda konal v priamom úmysle podľa § 15 písm. a/ Tr. zákona, poškodenú A. L. usmrtil, ku ktorému následku aj došlo.

Dovolací súd hodnotí skutkový stav pri rozhodovaní o dovolaní, ktoré sa opiera o dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. len z toho hľadiska, či skutok, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného, bol v skutkovej vete rozsudku vymedzený tak, aby zodpovedal znakom skutkovej podstaty príslušného trestného činu.

Z obsahu podaného dovolania je zrejmé, že obvinený J. Z. v prevažnej miere **namietal predovšetkým skutkové okolnosti, pričom dovolací súd zdôrazňuje, že skutkové zistenia a preskúmavanie ich správnosti je vecou prvostupňového a odvolacieho súdneho konania, nie konania o dovolaní, pretože dovolací súd ex lége nemá právo skúmať správnosť a úplnosť zisteného skutku a tento meniť.**

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto pripomína, že v rámci tohto dovolacieho dôvodu **je vylúčené uplatňovanie námietok proti skutkovým zisteniam pre ich nesprávnosť, alebo neúplnosť, či už v dôsledku nevykonania potrebného dokazovania alebo nesprávneho hodnotenia dôkazov.** Vo vzťahu k zistenému skutku možno namietat iba to, že tento mal byť posúdený ako iný trestný čin, resp. že skutok nevykazuje znaky žiadneho trestného činu.

Podľa § 145 ods. 1 Tr. zákona **kto iného úmyselne usmrtil, potrestá sa odňatím slobody na pätnásť rokov až dvadsať rokov.**

V posudzovanej veci bolo preukázané, že **poškodená A. L. mala dňa 2. augusta 2008 pohlavný styk práve s obvineným J. Z..** Zo záverov znaleckého posudku z odboru súdneho lekárstva vyplynul bezpečný záver, že poškodená kritického dňa pred 20.00 hod. zomrieť nemohla. Z ďalších nepriamych dôkazov, ktoré tvoria ich ucelenú reťaz a ktoré navzájom na seba nadväzujú, sú výpovede susedov, ktorí nebohú videli naposledy na balkóne,

odmlčaná komunikácia prostredníctvom chatu ako aj odmlčaná telefonická komunikácia nebohej. Pokiaľ ide o zistenie nástroja spôsobilého uškrtiť človeka, tento bol v skutku v súlade s dokazovaním správne označený. Na základe príslušného znaleckého posudku bolo zistené, že aj nezistený hladký úzky pevný predmet môže slúžiť ako vražedný nástroj.

Skutková veta tak, ako bola ustálená, obsahuje všetky zákonné znaky **trestného činu vraždy podľa § 145 ods. 1 Tr. zák.**, z ktorého bol obvinený právoplatne uznaný za vinného a jeho konanie bolo správne právne posúdené v súlade s príslušnými ustanoveniami hmotného práva. Obvinený J. Z. ako trestne zodpovedná osoba poškodenú usmrtil v dobe, ktorá bola správne ustálená na základe výsluchu znalcov pred súdom, pričom tento výsluch sa stal súčasťou spoločného znaleckého posudku.

Vzhľadom na to, že v posudzovanom prípade dovolacie dôvody uplatnené obvineným J. Z. neboli naplnené, najvyšší súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 19. augusta 2014

JUDr. Emil B d ž o ch, v. r.
predseda senátu

Vypracoval: JUDr. Richard Bureš

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová